

<https://cutt.ly/eK49jQN>

2. Концепція реформування судової системи України. Асоціація правників України URL: <https://uba.ua/ukr/projects/15/>

3. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. Т. 1. 592 с.

4. Галуцько В. В. Адміністративно-правові відносини. Алгоритм дослідження. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 3. С. 126-131.

5. Баулін Ю. В. Теоретичні і прикладні проблеми відповідальності за порушення прав за кримінальним законодавством України. Харків: Вид-во «Кросроуд». 2008. С. 148.

REFERENCES:

1. Administratyvno-pravovi metody. [Administrative and legal methods]. Meho Info.Yurydychnyi portal №1. Retrieved from: <https://cutt.ly/eK49jQN> [in Ukrainian].

2. Kontsepsiia reformuvannia sudovoi systemy Ukrainy. (2014). [The concept of reforming the judicial system of Ukraine]. Asotsiatsiia pravnykiv Ukrainy. Retrieved from: <https://uba.ua/ukr/projects/15/> [in Ukrainian].

3. Averianov, V. B. (2007). Administratyvne pravo Ukrainy. [Administrative law of Ukraine]. T.1. 592. [in Ukrainian].

4. Halunko, V. V. (2016). Administratyvno-pravovi vidnosyny. Alhorytm doslidzhennia. [Administrative and legal relations. Research algorithm] *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava*. № 3. 126-131. [in Ukrainian].

5. Baulin, Yu. V. (2008). Teoretychni i prykladni problemy vidpovidalnosti za porushennia prav za kryminalnym zakonodavstvom Ukrainy. [Theoretical and applied problems of liability for violation of rights under the criminal law of Ukraine]. 148. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 2.05.2021

УДК 342.922

Туровець Юрій Миколайович,

доцент кафедри кримінального права та процесу

Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова

кандидат юридичних наук, доцент, заслужений юрист України

e-mail: y_turovets@univer.km.ua

<https://orcid.org/0000-0002-1110-9234>

ДО ПИТАННЯ ПРО РОЗВИТОК ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

Дослідження присвячено особливостям розвитку правового регулювання розвитку адміністративних послуг у сфері будівництва. Визначено правові основи зазначених послуг з найдавніших часів до сьогодні. Встановлено особливості сучасного стану правоохоронної діяльності у досліджуваній сфері. Проаналізовано дослідження науковців, законодавчі та підзаконні акти. Визначено особливості та доцільність розробки концепції містобудівного права як окремої комплексної галузі та створення єдиного законодавчого акту.

Автор відзначає наявність таких етапів правового регулювання надання адміністративних послуг у сфері будівництва: княжий, дореволюційний, радянська доба, період становлення та реформування законодавства в незалежній Україні, новітній. період оцифровки.

Розвиток правового регулювання надання адміністративних послуг у сфері будівництва в Україні Слід зазначити, по-перше, що розвиток міського права як такого бере свій початок із Стародавньої Греції, проте, на нашу думку, тексти важко передбачити, чи ці норми надання адміністративних послуг або спрямовані на регулювання лише особливостей будівництва як такого.

Система управління містобудуванням УРСР характеризувалася великою чисельністю, що суттєво паралізувало якість покладених на неї функцій. Як і в усій тогочасній системі управління, мало місце невиправдане дублювання управлінських рішень, що в свою чергу негативно позначилося на якості та ефективності їх реалізації.

Зі здобуттям Україною незалежності відбулося розширення системи правового регулювання досліджуваної території, але будівельна галузь завжди відзначалася масовістю.

Автор зазначає, що адміністративні послуги на досліджуваній території можна вважати інститутом міського права, який мав би ознаки комплексної галузі права. Проте становлення галузі права, з одного боку, матиме позитивний вплив у контексті розвитку наукових підходів до системного вивчення досліджуваних відносин, однак, важливою є, по-перше, правова система. Якщо говорити про сферу будівництва, то, напевно, є логіка в розробці єдиного БУД, який би визначав загальні принципи регулювання у цій сфері, однак, слід мати на увазі, що не передбачається бути єдиним актом. питання, особливо коли йдеться про надання послуг у сфері будівництва.

Автор стверджує, що сьогодні має йти не стільки про формування єдиного акту, скільки про якість правових

норм для імплементації ефективного європейського досвіду управління, що дозволить спростити всі процедури та зменшити бюрократичні механізми.

Ключові слова: правове регулювання, адміністративні послуги, будівництво, цифровізація.

Turovets Yu. ON THE ISSUE OF DEVELOPMENT OF LEGAL REGULATION OF PROVISION OF ADMINISTRATIVE SERVICES IN THE FIELD OF CONSTRUCTION

The research is devoted to the peculiarities of the development of legal regulation of the development of administrative services in the field of construction. The legal bases of the specified services from ancient times till today are defined. The specifics of the current state of law enforcement in the research area are established. Researchers' research, legislative and by-laws are analyzed. The peculiarities and expediency of developing the concept of urban planning law as a separate complex branch and the creation of a single legislative act are determined.

The author notes the existence, in our opinion, of the following stages of legal regulation of administrative services in the field of construction: princely, pre-revolutionary, the Soviet era, the period of formation and reform of legislation in independent Ukraine, the latest period of digitalization.

The development of legal regulation of administrative services in the field of construction in Ukraine should be noted, first, that the development of urban law as such has its origins in ancient Greece, however, in our opinion, the texts are difficult to predict whether these norms of administrative services or aimed to regulate only the peculiarities of construction as such.

The management system of urban planning of the USSR was characterized by large numbers, which essentially paralyzed the quality of the functions assigned to it. As in the entire management system of that time, there was an unjustified duplication of management decisions, which in turn had a negative impact on the quality and efficiency of their implementation.

With the independence of Ukraine there was an expansion of the system of legal regulation in the study area, but the construction industry has always been characterized by massiveness.

The author points out that administrative services in the study area can be considered an institution of urban law, which would have the characteristics of a complex branch of law. However, the formation of the field of law, on the one hand, will have a positive impact in the context of the development of scientific approaches to the systematic study of the studied relations, however, it is important, first, the legal system. If we talk about the field of construction, then there is probably a logic in the development of a single Code of Building, which would define the general principles of regulation in this area, however, it should be borne in mind that it is not expected to be a single act. issues, especially when it comes to providing services in the field of construction.

The author argues that today, in our opinion, it should be not so much about the formation of a single act, but about the quality of legal norms for the implementation of effective European governance experience, which will simplify all procedures and reduce bureaucratic mechanisms.

Key words: legal regulation, administrative services, construction, digitalization.

Постановка проблеми. Сучасний стан адміністративних послуг у сфері будівництва як об'єкта правового регулювання нині зумовлений змінами у політичній, правовій та економічних сферах України. Будівництво є сферою залучення державних та приватних інвестицій, яка створює передумови стрімкому економічному зростанню країни та її розвитку. Окремим видам будівництва властива особлива значущість у вирішенні завдань соціальної політики держави, спрямованої на створення сприятливих умов життя та діяльності населення, насамперед у формі забезпечення житлом. Поєднання публічних та приватних інтересів у цій сфері зумовлює виникнення та функціонування різних правових регуляторів. Основним у цьому ракурсі виступає адміністративно-правова регламентація надання послуг у сфері будівництва.

Курс України, спрямований на наближення з європейським правовим простором, вимагає від держави перетворень у системі публічних послуг та скерування їх у напрямку модернізації шляхом їх діджиталізації, спрощення, підвищення ефективності.

У 2019 році Президент України, Верховна Рада України та Уряд розпочали кардинальне реформування галузі державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, у зв'язку із чим було прийнято низку нормативно-правових актів. Запроваджені реформи стосуються також сфери надання адміністративних послуг.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання адміністративно-правового регулювання надання послуг у сфері будівництва неодноразово були предметом ґрунтовних або ж побіжних наукових розвідок таких науковців: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, Л.К. Воронова, В.М. Гаращук, О.Ю. Грачева, А.В. Дмитренко, М.В. Задорожний, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, Т.Я. Коцкулич, О.Б. Ляшко, А.В. Матвійчук, Н.П. Матюхіна, І.М. Миронець, А.А. Нечай, Н.Р. Нижник, С.О. Ніщимна, О.В. Лиско, Н.Б. Паліга, В.О. Ромасько, Н.В. Савченко, Б.М. Семенко, О.В. Стукаленко, О.В. Сударенко, Н.Б. Чекомасова, Е.Г. Шевчук тощо. Однак, зважаючи на сучасні тенденції розвитку правового регулювання у цій сфері, на сьогодні постає потреба переосмислення поняття адміністративних послуг у досліджуваній сфері в контексті їх удосконалення та переведення на систему цифровізації та єдиного підходу і спрощення проведення всіх видів процедур.

Мета статті полягає у визначенні особливостей та тенденцій розвитку правового регулювання надання адміністративних послуг у сфері будівництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основне призначення правового регулювання полягає в упорядкуванні та організації суспільно важливих відносин між суб'єктами, їх поведінки і, з урахуванням їх індивідуальних потреб, спрямуванні діяльності членів суспільства в русло загально-соціальних та загальнодержавних інтересів. Саме тому в усіх сферах життя, в тому числі в будівництві, певні правила

поведінки, які згодом перетворювались на правові норми, відігравали важливу роль.

Зважаючи на це, в наукових дослідженнях мають місце різні періодизації етапів розвитку правового регулювання адміністративних послуг у сфері будівництва. Однак, варто зазначити, що здебільшого такі періодизації торкались питань загального регулювання сфери будівництва, а тому, на нашу думку, періодизації правового регулювання власне адміністративних послуг будуть дещо відрізнятись. Отож, в контексті дослідження варто відмітити позицію О.О. Квасницької, яка, досліджуючи хронологію розвитку та становлення будівельного законодавства України, визначає часи Київської Русі, часи кріпосного права, дореволюційний період, період зарадянських часів, період становлення та реформування законодавства у незалежній Україні [1, с.371].

Як зазначає М.Є. Околович, такий підхід залишає поза науковою увагою окремі правові норми інших періодів, які мали місце в «до руські» часи. Зокрема, авторка вказує на період виникнення та розквіту грецьких полісів на півдні України, період Римського та Візантійського панування, а також часи Великого Князівства Литовського, Австрії та Австро-Угорщини, міжвоєнний період 1918-1939 років, де на українських територіях адміністрували Друга Річ Посполита, Королівство Румунія, Угорське Королівство та Чехословацька Республіка [2; 3].

В свою чергу, на думку, О.В. Стукаленко періоди розвитку містобудівного законодавства доцільно розглядати в контексті поширеної періодизації вітчизняного адміністративного права: часи Київської Русі та Галицько-Волинського князівства; литовсько-польська доба; козацько-гетьманська доба; період із кінця XIX до 1917 р.; період Української Народної Республіки (1917–1920 роки); радянський період до 90-х років XX ст.; період становлення незалежної України до сьогодні [4, с.98]. Логіка такого поділу має достатнє підґрунтя, однак хочемо відмітити, що як такі послуги у досліджуваній сфері не завжди мали місце в регулюванні усіх періодів.

Профільні видання у сфері архітектури вказують на існування таких періодів містобудівної діяльності, що пов'язані здебільшого із загальною історичною періодизацією: первісний період; античний період (еллінські та греко-римські часи); період залізного віку (греко-варварські часи та часи ранніх слов'ян); період Київської Русі кінця X – 1-ї половини XIII ст.; період XIV – 1-ї половини XVI ст.; період 2-ї половини XIV – 1-ї половини XVII ст.; період 2-ї половини XVII ст. – 70-ті роки XVIII ст.; період останньої третини XVIII ст. – 1-ї третини XIX ст.; період половини – кінця XIX ст.; період початку XX ст.; період 20-50 років XX ст. [5, с.9-10]. У цьому випадку варто констатувати, що здебільшого вказана періодизація хоча і видається найбільш деталізованою, однак, переважно, не має під собою підґрунтя власне розвитку правового регулювання.

Аналізуючи розвиток правового регулювання адміністративних послуг у сфері будівництва на території України, варто, в першу чергу, звернути увагу на те, що розвиток містобудівного права як такого має свої витoki ще з древньої Греції [6, с. 13], однак, на нашу думку, з текстів важко припустити чи стосувались вказані норми питань адміністративних послуг чи мали на меті врегулювати питання лише особливостей будівництва як такого. Те саме ми можемо припустити і щодо давньоримського періоду, який, хоча і мав прототипи правового регулювання у досліджуваній сфері, однак, як зазначає М.Є. Околович, їх здебільшого можна віднести до загальних норм про містобудування та захист пам'яток архітектури [3].

Перші кодифікації законодавства у сфері містобудування пов'язують з Ярославом Мудрим, коли у XI ст. уперше в історії Київської Русі був прийнятий «Будівельний статут». Серед актів князівської доби варто також назвати Статут Всеволода, який міг застосовуватись на землях України-Русі під час будівництва церков. Функціями органу з контролю за містобудівною діяльністю за такими актами належали князю, який був як замовником будівництва, так і органом контролю. Також прикладом регулювання досліджуваного виду діяльності можна назвати коротку редакцію Руської Правди, яка визначала порядок спорудження і ремонт мостів та міських вулиць.

Доба Середньовіччя характеризується розвитком правового регулювання у сфері містобудування. Варто відзначити в цьому контексті Магдебурзьке право, містобудівні норми Литовських статутів. Так, до прикладу, Уставою на волоки 1557 року було визначено вуличне планування сільських поселень відповідно до розроблених і затверджених планів розміщення житлових об'єктів та промислових споруд для забезпечення протипожежної безпеки [7, с.253-254]. Також на формування містобудівної політики мало значний вплив «право складу», яким володіли Львів, Володимир, Луцьк з XIV ст., Київ – з XV ст. [8, с. 113].

Дореволюційний період характеризується інтенсифікацією регулювання містобудівної діяльності. Після захоплення українських земель Російською та Австрійською імперіями регулювання у сфері містобудування здійснювалось за законодавством цих держав. Зокрема, у 1765 році Катериною II створена Комісія по генеральному межуванню та видано маніфест, згідно з яким усі власники земель повинні зафіксувати межі своїх володінь, не захоплювати нові землі та очікувати спеціаліста з межування.

Як вказує Є.Г. Комар, на початку XVIII ст. на території України, на яку поширювалась влада Російської імперії, інтенсифікувалось формування правових норм, спрямованих на регулювання процесів будівництва та засад містобудівної політики. Серед іншого було уніфіковано обіг містобудівної

документації, оптимізовано юридичний супровід забезпечення механізмів провадження будівництва [9, с.118].

Містобудування на землях України, підвладних Австрійській імперії було опосередковано будівельними статутами. Вказані статuti містили норми щодо висотності житлових приміщень, розмірів та напрямків димарів, висоти брандмауерів, обладнання приміщень для нечистот [10, с.17].

Події в післяреволюційній Росії вказували на те, що все, що створювалося у сфері містобудівних відносин протягом 400 років, було практично знищено внаслідок революції, скасування приватної власності та прийняття декретів про землю. У 1922 році декретом ВУЦВК та РНК вводиться інститут права забудови, що дозволяв надавати забудовникам земельні ділянки терміном до 20 та 49 років. Це говорило про спробу повернення приватної власності, але діяла ця норма недовго. Постанова Пленуму ЦК ВКПБ (б) від 15 червня 1931 р. «Про московське міське господарство та про розвиток міського господарства СРСР» призвела до планомірного використання міських земель за цільовим призначенням. Фактично в той період власником землі, замовником, проектувальником, підрядником виступала одна й та сама особа — держава. З огляду на це не було жодної необхідності в регулюванні містобудівної діяльності на законодавчому рівні. Після Другої світової війни мали місце неодноразові спроби як формування кодифікованих актів у досліджуваній сфері, так і формування загальносоюзної системи органів з контролю за будівництвом. Система управління містобудівної діяльності СРСР відзначалась багаточисельністю, що по суті паралізувало якісне виконання покладених на неї функцій. Як і в усій тогочасній системі управління мало місце безпідставне дублювання управлінських рішень, що у свою чергу мало негативний вплив на якість та оперативність їх виконання.

Більшість вказаних вище авторів визначають наступним етап – період незалежності, однак, на нашу думку, варто його розділити, зважаючи на якісні зміни законодавства у сфері адміністрування послуг з будівництва, що мають місце з 2019 року і стосуються цифровізації вказаних послуг та перехід на ймовірне спрощення цієї системи.

Отож, з набуттям незалежності Україною мало місце розширення системи правового регулювання у досліджуваній сфері, однак галузь будівництва завжди характеризувалась масивністю. Так, варто відзначити, що правова основа будівельної галузі налічувала понад 1300 актів, більша частина з яких (близько 1000) – були документами колишнього Радянського Союзу [11], значне місце серед яких посідали державні стандарти, норми і правила щодо планування, забудови та іншого використання територій, проектування й будівництва об'єктів і які розроблялися та затверджувалися спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань регіонального розвитку та будівництва, іншими центральними органами виконавчої влади в порядку, визначеному законом. Систему правових актів, які визначають вимоги (правила), дотримання яких є обов'язковим у сфері будівництва, утворюють: 1) загальнодержавні нормативно-правові акти Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України; 2) державні будівельні норми (стандарти); 3) відомчі будівельні норми; 4) територіальні будівельні норми; 5) стандарти організацій; 6) технічні умови; 7) технічні свідоцтва. Наприклад, у ст. 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначено перелік питань, що можуть бути врегульовані виключно законами [12].

Сфера містобудування в частині надання адміністративних послуг зазнає постійних змін, що пов'язані із змінами в системі публічного управління. Проривом у правовому регулюванні містобудування низка дослідників вважає прийняття у 2011 році Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [13, с.45; 14, с.134-135]. Однак, як показав досвід правозастосування, і до сьогодні існує велика кількість невирішених питань із перерозподілом повноважень між органами публічної влади щодо сфери будівництва.

Новітній період розвитку законодавства у досліджуваній сфері, на нашу думку, варто відслідковувати із прийняттям Указу Президента України «Про деякі заходи із забезпечення надання якісних публічних послуг» №647/2019 від 04.09.2019 року, який спрямований на утвердження функціонування сервісної держави, забезпечення належної реалізації прав фізичних та юридичних осіб у сфері надання публічних, у тому числі адміністративних, послуг, створення сучасної інфраструктури, зручних та доступних електронних сервісів для надання таких послуг.

Також серед важливих нормативних новацій у досліджуваній сфері важливе місце займає Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» від 17.10.2019 року [15], яким передбачено створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, одними з компонентів якої є створення Реєстру будівельної діяльності та Електронного кабінету користувача послуг та низка інших актів, що прийняті в розрізі цього питання.

Проблеми у правозастосуванні вказаних норм нами досліджувались в інших наукових розвідках [16], у зв'язку із чим варто, на нашу думку, підняти в межах цього дослідження питання про формування окремої галузі права – містобудівного права, що вже багато років обговорюється серед дослідників [17; 18; 19].

У працях окремих українських вчених, які безпосередньо не присвячені дослідженню будівельної

діяльності, вказується на існування галузі будівельного права в інших країнах [20Error! Reference source not found.]. Зокрема, будівельне і проєктне право Німеччини основним джерелом даної галузі має Будівельний кодекс, разом з яким діють Розпорядження про землекористування, Федеральний закон про захист природи, Федеральний закон про емісію, Закон про будівництво атомних електростанцій, Нормативи якості або Європейські норми, Приписи про умови виконання всіх видів будівельних робіт. У Великобританії діє система розпоряджень, що встановлює комплекс вимог по охороні здоров'я, безпеки і благополуччя суспільства при здійсненні будівництва, а також норм по збереженню паливних і енергетичних ресурсів на території Англії і Уельсу. Будівельний Закон Великобританії від 31 жовтня 1984 р. є результатом роботи з кодифікування відносної більшості законів (актів Парламенту) з питань будівництва. Даний документ складається з трьох розділів, перший з яких містить загальні розпорядження про порядок здійснення будівельної діяльності. Другий розділ регламентує правовий статус сертифікації, а третій розділ включає решту норм, що стосуються будівництва, в тому числі регулюючих пристроїв водопровідних мереж, монтаж санітарно-технічного устаткування, а також встановлення повноважень місцевої влади відносно старих і аварійних будівель.

Будівельні статuti (кодекси) діють у багатьох інших країнах, зокрема, в Чехії, – Статут, прийнятий в 1958 р., в Польщі – Закон про будівельне право 1974 р., в Норвегії – Будівельний кодекс 1987 р. Вказані закони регулюють порядок видачі дозволів на відведення земельних ділянок для будівництва і норми по їх використанню, а також процедуру їх вилучення і надання компенсацій; встановлюють право переважного придбання земель, правила проведення будівельних робіт при їх забудові; нормують розвиток міських і сільських поселень, включаючи реконструкцію окремих будов і мікрорайонів; визначають форми підтримки об'єднань громадян при здійсненні будівельної діяльності та інші [21, с. 26].

Варто зазначити, що адміністративні послуги у досліджуваній сфері можна вважати в такому випадку інститутом містобудівного права, що мало би характеристику комплексної галузі права. Однак, на нашу думку, формування галузі права, з одного боку, позитивно впливатиме в контексті напрацювання наукових підходів до системного вивчення досліджуваних відносин, разом із тим важливим є, на нашу думку, в перше чергу, система законодавства. Якщо ми говоримо про сферу будівництва, то, ймовірно, є логіка у напрацюванні єдиного Будівельного кодексу, що визначав би загальні засади регулювання у цій сфері, разом із тим, варто враховувати той факт, що він очікувано не буде єдиним актом, оскільки не зможе охопити всі питання, особливо, коли мова йде про надання послуг у сфері будівництва. Тому на сьогодні мова має йти, на нашу думку, не стільки про формування єдиного акту, скільки про якість правових норм із запровадження ефективного європейського досвіду урядування, що сприятиме спрощенню усіх процедур та зменшенню бюрократичних механізмів.

Висновки. Підсумовуючи, також варто відзначити існування, на нашу думку, таких етапів правового регулювання адміністративних послуг у сфері будівництва: князівський, дореволюційний, період за радянських часів, період становлення та реформування законодавства у незалежній Україні, новітній період цифровізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Квасніцька О.О. Історичний розвиток та становлення будівельного законодавства у правовому досвіді України. *Наукові праці Національн. ун-ту «Одеська юридична академія»*. 2012. Т.12. С.370-382.
2. Околович М.Є. Містобудівне нормотворення в Україні в «Австро-Угорський» історичний період. *Держава і право в умовах глобалізації: реалії та перспективи*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 3-4 лютого 2017 р. Дніпро : ГО «Правовий світ», 2017. С.50-53
3. Околович М.Є. Історичні аспекти містобудівного нормотворення в Україні: античні часи – ХІХ століття. *Європейські перспективи*. 2017. № 1. С. 37-44
4. Стукаленко О. Історичні та правові передумови виникнення і становлення будівельної галузі на території України. *Jurnalul juridic national: teorie i practica*. 2016. Iunie. С.98-101.
5. Історія української архітектури / Ю. Асєєв, В. Вечерський, О. Годованюк та ін.; за ред. В. Тимофієнка. К.: Техніка, 2003. 472 с.
6. Архитектура античного мира / Сост. и пер. В.П. Зубова и Ф.А. Петровского. М: Изд-во Академ. Архитектуры СССР, 1940. 519 с.
7. Собчук В.Д. Устава на волюки. Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. К.: Наук. думка, 2013. Т. 10 : Т - Я. 784 с.
8. Вуйцик В. Будівельний рух у Львові другої половини ХVІІІ століття. *Записки Наукового товариства імені Шевченка*. Том ССХL. Праці Комісії архітектури та містобудування. Львів, 2001. С.113-125.
9. Комар Є.Г. Формування вітчизняної господарсько-правової системи регулювання будівельної діяльності протягом ІХ-ХІХ століть. *Держава і право. Серія «Юридичні і політичні науки»*. 2014. Вип. 64. С. 116-121.
10. Іваночко У.І. Передумови урбаністичного розвитку Галичини наприкінці ХVІІІ – початку ХХ ст. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2002. № 439. Архитектура. С.211-216
11. Про проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку системи нормативно-правового забезпечення будівництва в Україні : рішення Колегії міністерства

будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 30 листоп. 2006 р. № 228. URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN25611.html

12. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 5 квіт. 2007 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.

13. Миронець І.М. Адміністративно-правове регулювання будівельної діяльності в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; Нац. авіац. ун-т. К., 2012. 253 с.

14. Містобудування, територіальне і стратегічне планування: організаційно-економічні, правові, суспільні та еколого-технологічні аспекти: монографія / Під ред. проф. Богачова С.В. Макіївка: ТОВ «Цифрова типографія», 2014. 534 с.

15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва : Закон України від 17.10.2019 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20#Text>

16. Туровець Ю. Проблеми цифровізації надання адміністративних послуг у сфері будівництва. *Університетські наукові записки*. 2021. №1 (79). С. 91-99.

17. Ізарова І. Містобудівне право як галузь права. *Право України*. 2011. № 7. С. 229–234.

18. Миронець І. М. До питання кодифікації будівельного законодавства. *Адвокат*. 2010. № 3. С. 44-48.

19. Рибак К.О. щодо правової природи містобудівного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2017. № 25. С. 52-54

20. Школик А.М. Система адміністративного права України та проблеми її реформування. URL: <http://www.lawyer.org.ua/?w=r&i=151&d=504>

21. Матвійчук А.В. Контроль і провадження у галузі будівництва : дис. ... канд. юрид. наук. : 12.00.07. Харків, 2010. 215 с.

REFERENCES:

1. Kvasnitska O.O. (2012) Istorychnyi rozvytok ta stanovlennia budivelnoho zakonodavstva u pravovomu dosvidi Ukrainy. [Historical development and formation of construction legislation in the legal experience of Ukraine]. *Naukovi pratsi natsionaln. un-tu «Odeska yurydychna akademiia»*. 2012. T.12. P.370-382. [in Ukrainian].

2. Okolovych M.Ie. (2017) Mistobudivne normotvorennia v Ukraini v «Avstro-Uhorskyi» istorychnyi period. [Urban planning in Ukraine in the "Austro-Hungarian" historical period]. *Derzhava i pravo v umovakh hlobalizatsii: realii ta perspektyvy: materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*, m. Dnipro, 3-4 liutoho 2017 r. Dnipro : HO «Pravovyi svit», 2017. P.50-53 [in Ukrainian].

3. Okolovych M.Ie. (2017) Istorychni aspekty mistobudivnoho normotvorennia v Ukraini: antychni chasy – XIX stolittia. [Historical aspects of urban planning in Ukraine: ancient times - XIX century]. *Yevropeiskii perspektyvy*. 2017. № 1. P. 37-44 [in Ukrainian].

4. Stukalenko O. (2016) Istorychni ta pravovi peredumovy vynyknennia i stanovlennia budivelnoi haluzi na terytorii Ukrainy [Historical and legal preconditions for the emergence and formation of the construction industry in Ukraine]. *Jurnalul juridic national: teorie i practica*. 2016. Iunie. P.98-101 [in Ukrainian].

5. Istoriia ukrainskoi arkhitektury [History of Ukrainian architecture] / Yu. Asieiev, V. Vecherskyi, O. Hodovaniuk ta in.; za red. V. Tymofiiienka. K.: Tekhnika, 2003. 472 p. [in Ukrainian].

6. Arkhytektura antychnoho myra [Architecture of the ancient world] / Sost. y per. V.P. Zubova y F.A. Petrovskoho. M: Yzd-vo Akadem. Arkhytektury SSSR, 1940. 519 p. [in Russian].

7. Sobchuk V.D. (2013) Ustava na voloky. [The charter of the drags]. *Entsyklopediia istorii Ukrainy : u 10 t. / redkol.: V.A. Smolii (holova) ta in. ; Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy. K.: Nauk. dumka, 2013. T. 10 : T - Ya. 784 p. [in Ukrainian]*

8. Vuitsyk V. (2001) Budivelnyi rukh u Lvovi druhoi polovyny XVIII stolittia. [Construction movement in Lviv in the second half of the XVIII century]. *Zapysky Naukovoho tovarystva imeni Shevchenka*. Tom CCXLI. Pratsi Komisii arkhitektury ta mistobuduvannia. Lviv, 2001. P.113-125. [in Ukrainian]

9. Komar Ye.H. (2014) Formuvannia vitchyznianoï hospodarsko-pravovoi systemy rehuliuвання budivelnoi diialnosti protiahom IX-XIX stolit [Formation of the domestic economic and legal system of regulation of construction activities during the IX-XIX centuries]. *Derzhava i pravo. Seriia «Iurydychni i politychni nauky»*. 2014. Vyp. 64. P. 116-121. [in Ukrainian]

10. Ivanochko U.I. (2002) Peredumovy urbanistychnoho rozvytku Halychyny naprykintsi XVIII – pochatku XX st. [Prerequisites for the urban development of Galicia in the late XVIII - early XX centuries]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»*. 2002. № 439. Arkhitektura. P.211-216 [in Ukrainian]

11. Pro projekt rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku systemy normatyvno-pravovoho zabezpechennia budivnytstva v Ukraini [On the draft order of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On approval of the Concept of development of the regulatory system of construction in Ukraine] : rishennia Kolehii ministerstva budivnytstva, arkhitektury ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy vid 30 lystop. 2006 r. № 228. URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN25611.html [in Ukrainian]

12. Pro osnovni zasady derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoi diialnosti [On the basic

principles of state supervision (control) in the sphere of economic activity] : *Zakon Ukrainy vid 5 kvit. 2007 r. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2007. № 29. St. 389 [in Ukrainian]

13. Myronets I.M. (2012) *Administratyvno-pravove rehuliuвання budivelnoi diialnosti v Ukraini* [Administrative and legal regulation of construction activities in Ukraine] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07; Nats. aviats. un-t. K., 2012. 253 p. [in Ukrainian]

14. *Mistobuduvannya, terytorialne i stratehichne planuvannya: orhanizatsiino-ekonomichni, pravovi, suspilni ta ekoloho-tehnolohichni aspekty* [Urban planning, territorial and strategic planning: organizational and economic, legal, social and environmental and technological aspects] : monohrafiia / Pid red. prof. Bohachova S.V. Makiivka: TOV «Tsyfrova typhrafiia», 2014. 534 p. [in Ukrainian]

15. *Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakonodavchykh aktiv shchodo udoskonalennia poriadku nadannia administratyvnykh posluh u sferi budivnytstva ta stvorennia Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva* [On Amendments to Certain Legislative Acts Concerning the Improvement of the Procedure for Providing Administrative Services in the Sphere of Construction and Creation of the Unified State Electronic System in the Sphere of Construction]: *Zakon Ukrainy vid 17.10.2019 roku*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20#Text> [in Ukrainian]

16. Turovets Yu. (2021) *Problemy tsyfrovizatsii nadannia administratyvnykh posluh u sferi budivnytstva* [Problems of digitalization of administrative services in the field of construction]. *Universytetski naukovy zapysky*. 2021. №1 (79). P. 91-99 [in Ukrainian]

17. Izarova I. (2011) *Mistobudivne pravo yak haluz prava* [Urban law as a branch of law]. *Pravo Ukrainy*. 2011. № 7. P. 229–234 [in Ukrainian]

18. Myronets I.M. (2010) *Do pytannia kodyfikatsii budivelnoho zakonodavstva* [On the issue of codification of construction legislation]. *Advokat*. 2010. № 3. P. 44-48 [in Ukrainian]

19. Rybak K.O. (2017) *Shchodo pravovoi pryrody mistobudivnoho prava*. [On the legal nature of urban law]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Yurysprudentsiia*. 2017. № 25. P. 52-54 [in Ukrainian]

20. Shkolyk A.M. *Systema administratyvnoho prava Ukrainy ta problemy yii reformuvannya* [The system of administrative law of Ukraine and the problems of its reform]. URL: <http://www.lawyer.org.ua/?w=r&i=151&d=504> [in Ukrainian]

21. Matviichuk A.V. (2010) *Kontrol i provadzhennia u haluzi budivnytstva* [Control and implementation in the field of construction] : dys. ... kand. yuryd. nauk. : 12.00.07. Kharkiv, 2010. 215 p. [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції: 5.05.2021

УДК 342.951

Шевченко Надія Леонідівна,
доцент кафедри адміністративного права
та адміністративного процесу
Херсонського факультету Одеського
державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук
e-mail: 160619871@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-8131-5757>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАТРИМАННЯ

Конституція України у статті 29 передбачає, що ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом. Адміністративне затримання це найбільш розповсюджений захід адміністративного припинення, що застосовується до осіб, які вчиняють адміністративні правопорушення. Воно складається з примусового, короткочасного обмеження свободи дій громадян у вигляді утримання їх під наглядом у приміщенні поліції або іншому визначеному законодавством місці впродовж встановленого законом строку згідно ст. 263 Кодексу України про адміністративні правопорушення з метою встановлення особи правопорушника, здійснення його перевірки по облікам, припинення протиправної поведінки, складання протоколу. Цей захід тісно пов'язаний з іншими адміністративно-примусовими заходами, доповнює і нерідко забезпечує можливість їх застосування. Так, при вчиненні будь-яких правопорушень, перш ніж здійснити відповідні адміністративні процесуальні дії, такі як особистий огляд речей і документів, вилучення речей і документів, складання протоколу про адміністративне правопорушення, компетентному органу або особі необхідно провести адміністративне затримання особи.

Ключові слова: законодавство, адміністративне затримання, правове регулювання затримання.